

به نام خدا

آموزش نگارش مقالات علمی

مؤلف:

دکتر سانا کتابی

هرگونه چاپ و تکثیر از محتویات این کتاب بدون اجازه کتبی ناشر ممنوع است. متخلفان به موجب قانون حمایت حقوق مؤلفان، مصنفان و هنرمندان تحت پیگرد قانونی قرار می گیرند.

◀ عنوان کتاب: آموزش نگارش مقالات علمی

◀ مولف : ساناز کتابی

◀ ناشر: موسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران

◀ ویراستار: مهدیه مخبری

◀ صفحه آرای: نازنین نصیری

◀ طراح جلد: داریوش فرسایی

◀ نوبت چاپ: اول

◀ تاریخ نشر: ۱۴۰۲

◀ چاپ و صحافی: صدف

◀ تیراژ: ۱۰۰ جلد

◀ قیمت: ۱۳۵۰۰۰۰ ریال

◀ شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۱۸-۶۸۴-۵

◀ نشانی واحد فروش: تهران، خیابان انقلاب، خیابان دانشگاه

◀ تقاطع شهدای ژاندارمری - پلاک ۱۵۸ ساختمان دانشگاه -

◀ طبقه دوم - واحد ۴ تلفن ها: ۶۶۹۶۵۷۴۹-۲۲۰۸۵۱۱۱

◀ فروشگاههای اینترنتی دیباگران تهران :

WWW.MFTBOOK.IR

www.dibagaran-tehran.com

سرشناسه: کتابی، ساناز، ۱۳۵۰-

عنوان و نام پدیدآور: آموزش نگارش مقالات علمی / مولف:

ساناز کتابی؛

ویراستار: مهدیه مخبری.

مشخصات نشر: تهران : دیباگران تهران: ۱۴۰۲

مشخصات ظاهری: ۱۱۶ ص: مصور، جدول، نمودار

شابک: ۵-۶۸۴-۲۱۸-۶۲۲-۹۷۸

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

موضوع: مقاله نویسی - راهنمای آموزشی

موضوع: Essay-authorship-study and teaching

موضوع: نگارش علمی و فنی - راهنمای آموزشی

موضوع: Technical writing-study and teaching

موضوع: تحقیق - روش شناسی

موضوع: Research-methodology

رده بندی کنگره: ۴۵۰۰ PN

رده بندی دیویی: ۸۰۸/۴

شماره کتابشناسی ملی: ۹۲۰۱۲۴۳

نشانی اینستاگرام دیبا dibagaran_publishing نشانی تلگرام: @mftbook

هر کتاب دیباگران، یک فرصت جدید علمی و شغلی.

هر گوشی همراه، یک فروشگاه کتاب دیباگران تهران.

از طریق سایتهای دیباگران، در هر جای ایران به کتابهای ما دسترسی دارید.

فهرست مطالب

فصل ۱ / اهمیت و مزیت‌های نگارش و انتشار مقالات علمی ۹

۱۰	اهمیت نگارش مقالات علمی
۱۱	استفاده از امتیاز مقاله علمی پژوهشی
۱۲	مجله
۱۳	انواع مجلات علمی
۱۳	۱- پایگاه‌های علمی تامسون رویترز
۱۵	۲- پایگاه علمی PUBMED
۱۷	۳- مجلات علمی پژوهشی
۱۸	۴- مجلات علمی - ترویجی
۱۹	دسته‌بندی نوشته‌های علمی و دانشگاهی
۲۱	انواع مقاله
۲۲	انواع مقالات براساس نوع و ساختار
۲۲	مقاله اصلی
۲۳	پارافریز چیست؟
۲۶	مقاله مروری
۲۷	گزارش‌ها یا نامه‌های کوتاه
۲۷	مطالعات موردی
۲۷	مقاله نظری
۲۸	نقد کتاب
۲۸	انواع مقالات براساس محل و بستر انتشار

فصل ۲ / نحوه نگارش مقاله ۳۰

۳۰	گام‌های پیش از شروع نوشتن مقاله
۳۳	مراحل تنظیم مقاله، نحوه نوشتن مقاله
۳۴	مرحله ۱: آموزش آماده کردن جداول و ارقام در مقاله
۳۷	مرحله ۲: نحوه نوشتن روش‌ها در مقاله

مرحله ۳: آموزش گزارش نتایج مقاله	۳۹
مرحله ۴: آموزش نوشتن بحث در مقاله	۴۰
مرحله ۵: نحوه نوشتن نتیجه‌گیری واضح در مقاله	۴۱
مرحله ۶: آموزش نوشتن مقدمه جذاب و متقاعدکننده برای مقاله	۴۱
مرحله ۷: نحوه نوشتن چکیده مقاله	۴۲
مرحله ۸: آموزش نوشتن عنوان دقیق و توصیفی برای مقاله	۴۳
مرحله ۹: آموزش ایجاد کلمات کلیدی مقاله برای فهرست‌سازی	۴۳
مرحله ۱۰: نحوه تألیف بخش سپاس‌گزاری مقاله	۴۳
مرحله ۱۱: آموزش گزارش منابع و مأخذ مقاله	۴۴

فصل ۳ / مقاله و اجزاء آن ۴۶

اجزای اصلی مقاله	۴۸
عنوان	۴۸
نحوه تقسیم‌بندی امتیازات مؤلف یا مؤلفان پژوهش	۵۲
چکیده	۵۲
کلیدواژه	۵۶
مقدمه	۵۶
چهار گام برای آماده‌سازی مقدمه	۵۷
هدف‌های پژوهش	۵۹
هدف کلی یا اصلی در فرآیند مقاله	۶۰
اهداف اختصاصی یا فرعی در فرآیند مقاله	۶۱
اهداف ویژه در فرآیند مقاله	۶۱
اهداف اختصاصی در انجام پژوهش در فرآیند مقاله	۶۱
هدف کاربردی در فرآیند مقاله	۶۲
سؤال‌های پژوهش	۶۳
یافتن و تدوین پیشینه پژوهش	۶۴
بدنه یا متن اصلی	۶۹
ویژگی‌های بدنه اصلی متن محتوا	۷۰
روش پژوهش	۷۲
تحقیق توصیفی یا غیرآزمایشی	۷۵
انواع روش تحقیق براساس ماهیت داده‌ها	۷۷
روش‌های نمونه‌گیری	۷۸

۸۳ روش‌ها و ابزارهای گردآوری اطلاعات برای پایان‌نامه و مقاله
۸۳ پرسشنامه
۸۶ مصاحبه
۸۷ مشاهده
۸۸ نتیجه‌گیری
۹۰ پیشنهادهای پژوهشی
۹۳ منابع و مأخذ
۹۸ روش‌های استاندارد منبع‌نویسی در مقاله
۱۰۰ روش‌های رفرنس‌دهی خودکار

فصل ۴ / مراحل پس از تکمیل مقاله ۱۰۱

۱۰۲ نحوه انتخاب مجله برای چاپ مقاله
۱۰۳ دلایل رد شدن مقاله چیست؟
۱۰۴ پنج معیار مؤثر در انتخاب مجله مناسب برای چاپ مقاله
۱۰۶ مراحل چاپ مقاله علمی
۱۰۷ سبک رفرنس‌نویسی مقاله
۱۰۷ اقدامات لازم قبل از ارسال مقاله به مجله
۱۱۰ ویراستار (سر دبیر)
۱۱۲ چارت فرایند داوری

خط‌مشی انتشارات مؤسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران در عرصه کتاب‌هایی با کیفیت عالی است که تواند
خواسته‌های به روز جامعه فرهنگی و علمی کشور را تا حد امکان پوشش دهد.
هر کتاب دیباگران تهران، یک فرصت جدید شغلی و علمی

حمد و سپاس ایزد منان را که با الطاف بی‌کران خود این توفیق را به ما ارزانی داشت تا بتوانیم در راه ارتقای دانش عمومی و فرهنگی این مرز و بوم در زمینه چاپ و نشر کتب علمی و آموزشی گام‌هایی هرچند کوچک برداشته و در انجام رسالتی که بر عهده داریم، مؤثر واقع شویم.

گسترده‌گی علوم و سرعت توسعه روزافزون آن، شرایطی را به وجود آورده که هر روز شاهد تحولات اساسی چشمگیری در سطح جهان هستیم. این گسترش و توسعه، نیاز به منابع مختلف از جمله کتاب را به عنوان قدیمی‌ترین و راحت‌ترین راه دستیابی به اطلاعات و اطلاع‌رسانی، بیش از پیش برجسته نموده است.

در این راستا، واحد انتشارات مؤسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران با همکاری اساتید، مؤلفان، مترجمان، متخصصان، پژوهشگران و محققان در زمینه‌های گوناگون و مورد نیاز جامعه تلاش نموده برای رفع کمبودها و نیازهای موجود، منابعی پُر بار، معتبر و با کیفیت مناسب در اختیار علاقمندان قرار دهد.

کتابی که در دست دارید تألیف "سرکارخانم ساناز کتابی" است که با تلاش همکاران ما در نشر دیباگران تهران منتشر گشته و شایسته است از یکایک این گرامیان تشکر و قدردانی کنیم.

با نظرات خود مشوق و راهنمای ما باشید

با ارائه نظرات و پیشنهادات و خواسته‌های خود، به ما کمک کنید تا بهتر و دقیق‌تر در جهت رفع نیازهای علمی و آموزشی کشورمان قدم برداریم. برای رساندن پیام‌هایتان به ما از رسانه‌های دیباگران تهران شامل سایتهای فروشگاهی و صفحه اینستاگرام و شماره‌های تماس که در صفحه شناسنامه کتاب آمده استفاده نمایید.

مدیر انتشارات

مؤسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران
dibagaran@mftplus.com

تقدیم به روح مهربان مادرم:

مادر جانم آفتاب مهرت در آستانه قلبم، همچنان پابرجاست و هرگز غروب نخواهد کرد. در روز مادر چه ناباورانه وجود نازنینت را به پروردگارم سپردم این هدیه ناقابل را با دنیایی از عشق به تو تقدیم می کنم.

تقدیم با بوسه بر دستان پدرم :

به او که نمی دانم از بزرگی اش بگویم یا مردانگی سخاوت، سکوت، مهربانی و پدرم روشنی راه تمام زندگیست، پدرم دلخوشی همیشگیست.

تقدیم به همسر همراهم:

به پاس قدر دانی از قلب آکنده از عشق و معرفت او که محیطی سرشار از سلامت و امنیت و آرامش و آسایش برای من فراهم آورده است.

تقدیم به عزیزان قلبم:

پارسا و تانیا

مقدمه مولف

تحقیقی که یک محقق انجام می‌دهد از اهمیت زیادی برخوردار است و ممکن است تعداد زیادی از افراد آن را مطالعه کنند روی این اصل مقاله‌ای که از کار محقق منتشر می‌شود باید به شکل قابل قبول و منطقی تنظیم و همه استانداردهای لازم در آن رعایت شود. به عبارت دیگر یک مقاله علمی ره‌آورد تجربه و تمرین در سازماندهی فکری است. به این معنی که نویسنده مقاله می‌آموزد تا نتایج پژوهش‌های خود را به شکل منظم (سیستماتیک) طبقه‌بندی کند و به ساده‌ترین روش بیان کند.

امروزه یکی از مهمترین ابزار در نشر علم و دانش چاپ مقالات علمی است. درحقیقت از طریق مقالات علمی است که یک پژوهشگر می‌تواند یافته‌هایش را در اختیار دیگران قرار دهد. در واقع یک پژوهشگر علاوه بر پژوهش کردن باید از توانایی نوشتن هم برخوردار باشد در نتیجه علم و تخصص و هنر را همراه هم می‌طلبد. قبل از ورود به بحث نگارش مقاله، نیاز است با مجموعه‌ای از تعاریف و مفاهیم ابتدایی در خصوص مقاله و مجله آشنا شویم.

مقاله

بارها و بارها لغت مقاله را شنیده‌ایم چه در دوران تحصیل و چه در خارج از محیط تحصیل، در کل واژه‌های آشنا برای هر شخص می‌باشد. مقاله‌ها انواع مختلفی دارند که ابتدا به تعریف کلی و لغتی آن می‌پردازیم، سپس بحث اصلی و کلی ما در خصوص مقالات علمی خواهد بود.

مقاله (essay) در لغت فارسی به معنی «سخن، گفتار و بخش یا فصلی از کتاب» به کار رفته است.

عده‌ای آن را برابر با Discourse نهاده‌اند.

برخی آن را ترجمه Article دانسته‌اند.

برخی دیگر نیز آن را برگردان essay گفته‌اند.

که به معنی وزن کردن، عیار گرفتن و آزمایش کردن است که ابتدا در فرانسه به معنی مقاله به کار رفته و سپس به انگلیسی نیز راه یافته است.

- تعریف مقاله در لغت‌نامه دهخدا: سخن. کلام
- تعریف مقاله در فرهنگ معین: نوشته‌ای است که درباره موضوعی می‌نویسند.
- تعریف مقاله در دانشنامه بریتانیا: مقاله انشایی است که حجمی متوسط دارد و در مورد موضوعی معین بحث می‌کند. نویسنده باید حدود موضوع را رعایت کند و به روشنی آن را توضیح دهد. معمولاً مقاله به نوشته‌ای گفته می‌شود که یکی از اهداف نویسنده آن بررسی یکی از مسائل علمی، ادبی، اجتماعی، اخلاقی و جز آنها باشد و قصد دارد با پژوهش دقیق موضوع را اثبات یا رد کند. مقاله امروزه نوشته نسبتاً کوتاهی است که درباره موضوعات مختلف ادبی، سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و... در روزنامه‌ها و مجلات چاپ می‌شود و یا توسط پژوهندگان برای ارائه در جلسات سخنرانی، کنگره‌ها، سمینارها، یا رادیو و تلویزیون و... فراهم می‌گردد و یکی از رایج‌ترین انواع ادبی به شمار می‌آید. مقاله معمولاً از دیدگاه محدود و مشخص به موضوع می‌پردازد و به تفهیم یک یا چند جنبه قضیه توجه دارد نه آنکه تمام جوانب یک موضوع را مفصلاً شرح دهد. (در واقع هر نکته کوچک و جزئی می‌تواند موضوع یک مقاله باشد).

از آنجایی که هدف اصلی این کتاب نگارش مقالات علمی و دانشگاهی است، تعاریف جداگانه و تخصصی‌تری را می‌توان از این نوع مقالات داشت «مقاله یک نوشته آکادمیک است که نتایج یک پژوهش علمی را برای متخصصین یک حوزه نظری خاص ارائه می‌کند». (۲۵ اصل در مقاله‌نویسی دکتر محمدحسین رضازاده مهریزی و محمد وکیلی)